

ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ОФІЦЕРА ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ

Характерними особливостями нинішньої гібридної війни є: агресія без офіційного оголошення війни; приховування країною-агресором своєї участі в конфлікті; активне використання асиметричних бойових дій і мережевої війни, тобто війни, що не має одного і явного центру управління війною; широке використання нерегулярних збройних формувань (в т. ч. під прикриттям мирного населення) під гаслами і виглядом громадянської війни; неофіційне залучення державою-агресором недержавних виконавців – «зв'язаних чоловічків», «добровольців», які, по суті, є найманцями і не зв'язані міжнародним правом; нехтування агресором міжнародними нормами ведення бойових дій та чинними угодами і досягнутими домовленостями; взаємні заходи політичного та економічного тиску; протистояння у кібернетичному просторі; проводяться проти слабких місць держави і місцевого населення; не мають явного тилу і фронту; широко використовують методи інформаційної боротьби і терору; миттєва реакція на зміну обстановки і гнучкість управління, при видимості його відсутності (керований хаос)[1].

Зараз РФ намагається «заморозити» конфлікт на сході України, примушуючи визнати сепаратистів «сторonoю переговорного процесу». З цією метою РФ посилює тиск на Україну, збільшуючи кількість своїх військ біля українських кордонів та на наших окупованих територіях. РФ заперечує свою участь у конфлікті та одночасно проводить масштабну інформаційну кампанію антиукраїнської спрямованості.

У зв'язку з цим, зростає значущість захисту військ (сил) від негативного інформаційно-психологічного впливу (ІПВ) противника, як складової морально-психологічного забезпечення ЗС України, в умовах гібридної війни.

Негативними наслідками ІПВ на особовий склад збройних сил є: розмивання відчуття гордості за свою країну, належності до її збройних сил, підриву переконаності військовослужбовців в необхідності виконувати свій конституційний обов'язок по захисту своєї країни; зниження морально-психологічного стану, створення обстановки невпевненості і неспокою особового складу відносно власного майбутнього, майбутнього збройних сил і держави, послаблення волі до проведення конструктивних реформ, а у воєнний час до збройного опору; розкол військових колективів за політичними, релігійними, етнічними, службовими та іншими мотивами, протиставлення рядового і офіцерського складу; зниження боєздатності частин і підрозділів за рахунок зниження службової активності, дезертирства, симуляції хвороби, ухилення від виконання наказів командирів, зради, колювань і сумнівів у надійності зброї, в непереможності, придушення волі, створення спотвореної картини бойових дій, бойової обстановки; хибне сприйняття військовослужбовцями наявних загроз національній безпеці, дійсних планів і намірів противника[2].

Зважаючи на все вище зазначене, на перший план в становленні особистості офіцера Збройних Сил України в умовах гібридної війни виходить процес саморефлексії як складової частини професійного становлення. Виходячи з того, що **«рефлексія професійного становлення особистості** – це індивідуальна здатність людини виділяти, аналізувати, оцінювати, пізнавати, усвідомлювати свої можливості, особистісні й професійно важливі якості, різні аспекти своєї діяльності й розвитку як професіонала»[3, с.106], Майбутній офіцер ЗСУ повинен бути здатним утримувати свою самосвідомість, своє «Я» на складній, активній діяльності – професіоналізації. Бути в змозі в універсальний спосіб будувати своє ставлення до військового фаху, свого власного професійного розвитку, яке виражається, з одного боку, у побудові нових образів себе в умовах сучасної гібридної війни, що реалізуються у вигляді відповідних військових наказів, спілкування з підлеглими та вищим командуванням, а з іншого, – у

набутті більш адекватних знань про себе як професіонала, що розвивається, з їхнім подальшим втіленням у вигляді конкретних дій в бойовій обстановці при негативному інформаційно-психологічного впливі.

В системі основних детермінант професійного становлення офіцера ЗСУ в умовах гібридної війни центральне місце належить патріотичній рефлексії, яка виконує функцію узгодження усвідомленого змісту професійної діяльності, власних почуттів щодо неї. Це також пов'язане з побудовою мотиваційної сфери діяльності майбутнього офіцера ЗСУ. Патріотична рефлексія особистості військовослужбовця – це самоусвідомлення свого покликання до захисту Батьківщини, осмислення минулого, сьогодення та відповідальність за майбутнє своєї Вітчизни [2. с.425]. Структура патріотичної рефлексії особистості офіцера ЗСУ постає як складний процес самооцінки когнітивного, емоційного та поведінкового рівнів патріотичної свідомості. У формуванні патріотичної рефлексії значну роль відіграє дух громадянського суспільства, таких його новітніх проявів як волонтерство, об'єднання громадян навколо учасників АТО та ООС, які показали свій особистий героїзм при захисті ДАП, Дебальцеве, Слов'янська та ін..

Список використаних джерел:

1. Алімпієв А.М., Певцов Г.В. Особливості гібридної війни РФ проти України. Досвід, що отриманий Повітряними Силами ЗСУ// <https://www.ukrmilitary.com/2017/05/experience-received-by-the-armed-forces-of-the-armed-forces-of-ukraine.html>
2. Там же.
3. Легендзевич Г. Я. Особистісна рефлексія як складова процесу подолання криз професійного становлення майбутніх психологів// НАУКОВИЙ ВІСНИК Львівського державного університету внутрішніх справ, – № 2, 2014 – С. 103-113.
4. Кротюк В.А., Староконь Є.Г. Патріотична рефлексія як чинник професійного становлення офіцера// Новітні технології – для захисту повітряного простору. XII наукова конференція ХУ ПС ім. І. Кожедуба, 13-14 квітня 2016 р. Секція 19. Соціально-гуманітарні проблеми національної безпеки, реформування та розвитку збройних сил України. – С.425.